

Savjeti za sigurnost korištenja e-pošte

Nikada ne otvarajte linkove ili priloge elektronske pošte od nepoznatih izvora ili one za koje sumnjate da su prevara ili lažni.

Upoznajte znake prevara putem elektronske pošte i naviknite se da provjeravate poštu koju dobijate.

Nemojte proslijediti ili odgovarati na elektronsku poštu za koju sumnjate da je lažna.

Ručno unesite adrese web lokacija za koje znate da su tačne, umjesto da otvarate linkove, ma koliko autentični izgledali.

Na radnom mjestu prijavite prevaru i neželjenu elektronsku poštu na vaš IT odjel, koji će poduzeti odgovarajuće akcije.

Čak i elektronska pošta za koju se čini da je poslata od ljudi koji su vam poznati može biti lažna, ako je njihov email račun bio hakovan.

Linkovi sa podacima 'Otkaži pretplatu' na dnu stranice elektronske pošte takođe mogu biti lažni.

Ransomware je naziv za skup malicioznih programa koji korisniku onemogućuju korištenje računara.

Snimajte podatke!

Najbolje je vršiti snimanje (spašavanje) podataka na barem 2 različita mesta, od kojeg 1 kopija obavezno na fizički odvojivom uređaju koji nije na internetu.

Oprezno sa fajlovima

Kada koristite internet ili mail obavezno izbjegavajte fajlove sa extenzijama ".exe", ".vbs" i ".scr".

Sumnjive aktivnosti!

Ukoliko tokom korištenja računara ili mobitela primjetite bilo kakva sumnjiva dešavanja, a nalazite se na internetu, prekinite konekciju što je prije moguće.

Ne vjerujte nikome!

Nikada ne otvarajte priloge u mejlovima poslanih od vama nepoznatih osoba.

Obavezno koristite antivirusnu zaštitu.

Antivirus!

RANSOMWARE
Šta je to?
Kako se zaštiti?

Prevare na bankomatima
kako ih prepoznati

Credit Card Skimmer

Čitač kartice koji krađe lične podatke sa bankovne kartice i snima PIN.

Lažni otvor za karticu

Uređaj često privremeno postavljen na bankomate u svrhu krađe podataka sa bankovnih kartica radi njihove zloupotrebe.

Uređaji koji se koriste u otvoru za kartice, kopiraju podatke sa računa, ali ne mogu i PIN kod. Zbog toga, kriminalci stavljaju lažne tastature, koje bilježe PIN.

Lažna - dupla tastatura

Gore navedeni uređaji se često mogu uočiti vizuelnim pregledom bankomata (obično nisu izrađeni i pričvršćeni kao originalni otvori i tastature). Izbjegavati bankomate koji su smješteni na izolovanim i slabo osvjetljenim mjestima. Obratiti pažnju da prilikom

kucanja PIN koda rukom prekrijemo tastaturu. Redovno kontrolisati stanje računa na bankovnoj kartici.

Kako se zaštiti?

CYBER SIGURNOST

Zaštita djece na internetu

Kontrola

Ne ostavljajte djecu samu za računarom. Ako koriste računar ili neki drugi uređaj za pristup internetu, bez nadzora, i pritom im je još omogućeno da to traje satima, djecu će surfanje prije ili kasnije sigurno odvesti do neprimjerenog sadržaja ili će dobiti uznemirujuću poruku.

Sigurno surfanje

Od najrazličitijih oblika online uznemiravanja, svoje dijete možete zaštititi i korištenjem odgovarajućih specijaliziranih programa koji blokiraju pristup neželjenim stranicama. Na taj način sprečavate odlazak na web stranice u vrijeme kad ne možete neposredno nadgledati djetetove aktivnosti na internetu, a ipak se možete pouzdati da za računaram nije izloženo neprimjerenim sadržajima i porukama.

Upoznajte internet

Djecu najčešće upozoravamo da ne razgovaraju sa strancima, da budu oprezna kada im prilaze nepoznate osobe, da ne gledaju neprimjerene sadržaje itd. Trebamo takođe objasniti da se tako trebaju ponašati i u svijetu interneta. Treba ih naučiti kako da sigurno i primjerno koriste internet. Da bi sve ovo mogli potrebno je da se i mi stalno obrazujemo i informišemo.

Izbjegavajte da stavlјate računar ili neki drugi uređaj za pristup internetu u dječiju sobu.

Budite uključeni u ono šta vaša djeca rade na Internetu, čak i ako ne razumijete o čemu se radi. Ako se ne razumijete u određeni program ili niste čuli za neku igricu, pitajte dijete da vam objasni o čemu je riječ. Ukoliko dijete ne zna da vam objasni, nađite nekoga ko će znati da objasni i vama i vašem djetetu.

Nemojte misliti da će vam vaša djeca pričati o svemu šta rade i šta su vidjeli na Internetu.

Budite svjesni da Internet može biti kao droga - koristi se kao "bijeg od stvarnosti" i kako bi se izbjegle druge obaveze.

Sami budite primjer svojoj djeci! Ne možete samo da im kažete "smiješ samo sat vremena da budeš na Internetu" i vi morate da učinite isto.

Podizanje svijesti o opasnostima ovakve vrste kriminala je veoma važno, a upravo građani su jedan od najvažnijih segmenta u toj borbi. Cyber kriminal nema granica i izuzetno je teško odrediti odakle je došla opasnost. Iz tog razloga, PREVENTIVA NEMA CIJENU. A na nama je da zajednički djelujemo.

MUPZDK

MUPZDK

CYBER
SIGURNOST